Zajatie Krista/Zatknutie Krista - *(Matúš 26,47-56; Marek 14,43-52; Lukáš 22,47-53; Ján 18,1-12)*; námet patrí do širšieho celku *Zrada*, kam býva začleňovaný aj motív *Judášov bozk* s postavou *Judáša Iškariotského* objímajúceho a bozkávajúceho Krista; námet Zatknutie Krista v Getsemanskej záhrade časovo nasleduje po *Agónii v Getsematskej záhrade*; udalosť je opísaná vo všetkých *kanonických evanjeliách*; líčenie *synoptikov* (*Matúš, Marek, Lukáš*) sa v jednom ohľade líši od *Jána*, čo niekedy vedie k istej nezrovnalosti v zobrazovaní tejto témy; v *synoptických evanjeliách* sa vypráva, ako Judáš pristúpil ku Kristovi a pobozkal ho, čo bolo dohovoreným znamením s ozbrojencami, že je to muž, ktorého majú zatknúť, a tí to tak aj vykonali; Ján sa vôbec nezmieňuje o bozku, ale naopak opisuje, ako sa Kristus sám nechal vojakom spoznať slovami „Ja som to“, pričom oni „cúvli a padli na zem“; príchod Judáša so strážou je zvyčajne zobrazovaný ako doplnková scéna predchádzajúceho výjavy Kristus na hore Olivovej (pozri *Agónia v Getsemanskej záhrade*); v klasickom ikonografickom type Zajatia stojí uprostred výjavu Kristus s Judášom, Judáš ho bozkáva, naznačujúc tak vojakom, ktorého muža majú zatknúť; táto ikonografická scéna spája v sebe viaceré témy, ktoré sa v ranom stredoveku zobrazovali aj samostatne v minimalizovaných verziách; v ranom stredoveku prichádzajúci Judáš bozkal Krista na líce; od čias Giotta maľovali oboch z profilu, pričom Judáš bozkal Krista na pery; nižší Judáš (tento zvyk sa odvodzuje od opisov od „Zjavenia“ *sv. Brigity Švédskej* i hieratického spôsobu zobrazovania a *kompozície významovej* a *hieratickej*) má hrubé, vulgárne črty tváre a na rozdiel od Krista je bez *svätožiary*; po zradnom bozku sa na Krista vrhajú vojaci, hádžu mu slučku cez krk, zväzujú ho; zatiaľ čo v minimalizovaných kompozíciách raného stredoveku skupinku tvoria iba dvaja - traja vojaci, v neskorom stredoveku ich počet vzrástol; sú typologicky diferencovaní: okrem rímskych vojakov, je to stráž a služobníci veľkňaza; bohatšia je aj výstroj , k mečom a paliciam pribudli *halapartne*, kopije, lampáše a fakle, hoci v podobe nočnej scény sa výjav vyskytuje skôr ojedinele (zakarpatská renesancia a barok); niekedy sa objavuje Zajatie už ako odvádzanie Krista; vtedy sa Judáš po bozku odvracia, odchádza a stráže už zajatca bijú, trhajú za vlasy a na motúze vlečú do domu veľkňaza; od 10.st. scénu takmer vždy sprevádza doplnková epizóda s veľkňazovým služobníkom *Malchusom*, ktorému apoštol Peter odťal *ucho*, pričom scéna je zobrazená najrôznejších podobách; tento zázrak zaznamenáva zo synoptikov iba Lukáš; toto spontánne vzplanutie je zobrazované rozmanitým spôsobom: Peter odsekáva ucho takmer rituálnym spôsobom; v neskorších dielach sa objavuje realistické zobrazenie zápasu Petra a Malchiáša na zemi; niekedy je tiež zobrazené následné uzdravenie sluhovho ucha Kristom (tento zázrak zaznamenáva zo synoptikov iba Lukáš; ucho a meč sú zobrazované medzi nástrojmi umučenia (pozri *pašiové nástroje*); častejšie sa maľoval ako sprievodná scéna útek nahého mládenca, ktorý necháva v rukách vojakov posledný kus plátna, ktorým bol prikrytý; útek učeníkov býva zobrazovaný v tom istom výjave; mladík je zvyčajne stotožňovaný s *apoštolom Marekom*, autorom evanjelia; umelci zobrazovali mladíka väčšinou oblečeného do spodnej bielizne (pozri *židovské oblečenie*); v prípade, že sa maliar riadil textom Jánovho evanjelia, ojedinele sa objavuje ešte iný typ Zajatia: Kristus stojí uprostred padlých vojakov; pridaná je navyše postava bozkávajúceho Judáša a tak sú zmiešané oba základné ikonografické typy; pozri *apoštol Judáš, apoštol Jakub Mladší, Umučenie, Kristus, Ježiš, biblia, christologický cyklus; tridsať strieborných, osika; piatok trinásteho*

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Taking_of_Christ
http://it.wikipedia.org/wiki/Arresto_di_Ges%C3%B9

https://www.google.sk/search?q=Kiss+of+Judas&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=-OU_AzDqDNH63M%253A%253BtOlruyTHVhesgM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%25253A14th-century_unknown_painters_-_Kiss_of_Judas_-_WGA23904.jpg&source=iu&pf=m&fir=-OU_AzDqDNH63M%253A%252CtOlruyTHVhesgM%252C_&usg=__v5wyXTf2JZ-yoW01Qk-V9NQU3Y4%3D&ved=0CEIQyjc&ei=u2SJVJvpD477aqGogjg#tbm=isch&q=Arst+of+Christ&imgdii=_

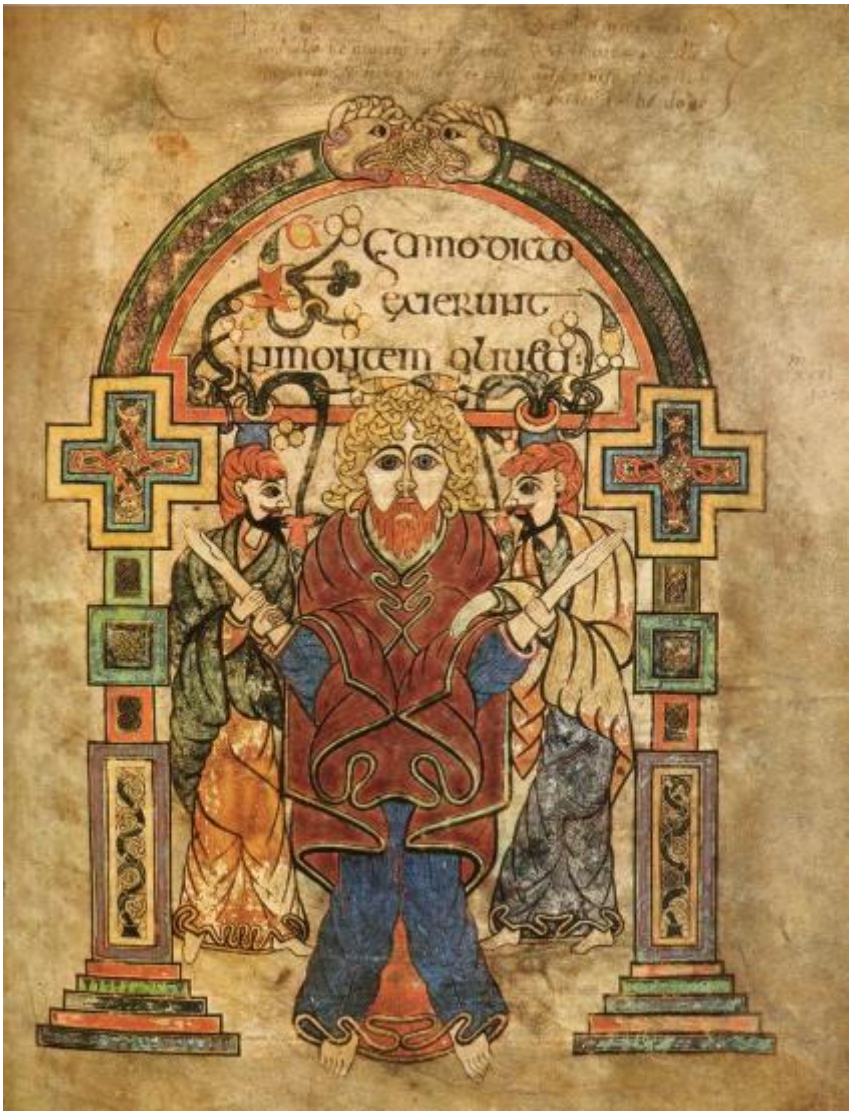

Zajatie Krista (Book of Kells, 8.-9.st.)

Zajatie Krista. Judášov bozk (Codex Egbert, 980-993)

Zajatie Krista. Judášov bozk (freska kostola S. Angelo in Formis, 11.st.)

Zrada Ježiša Judášom (Winchesterský žaltár, 1150)

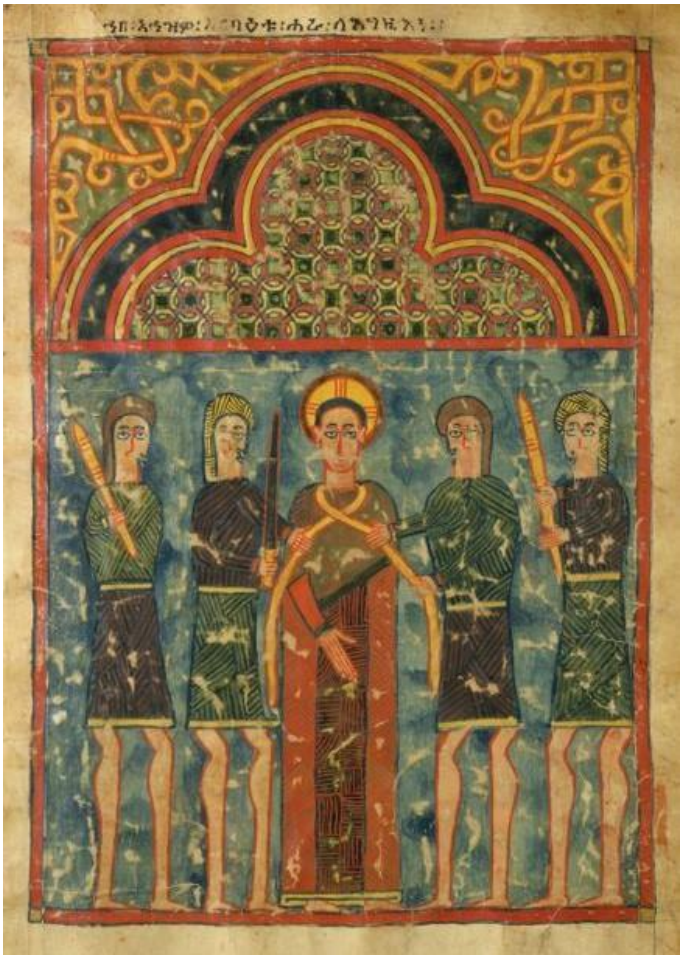

Zajatie Krista (iluminácia z evanjeliára, Etiópia, 1300)

J. Pucelle: Zajatie (iluminácia z Hodiniek Jeanna d'Evreux , 1324-1328)

Majster I.A.M.: Zrada Krista (rytina, 1485)

Majster z modlitebných knižiek z okolo roku 1500: Zatknutie Krista (Nemecká modlitebná kniha markgrófky Braniborskej“, 1520)

A. Dürer: Zajatie Krista (3.doska z cyklu Veľké pašie, 1510)

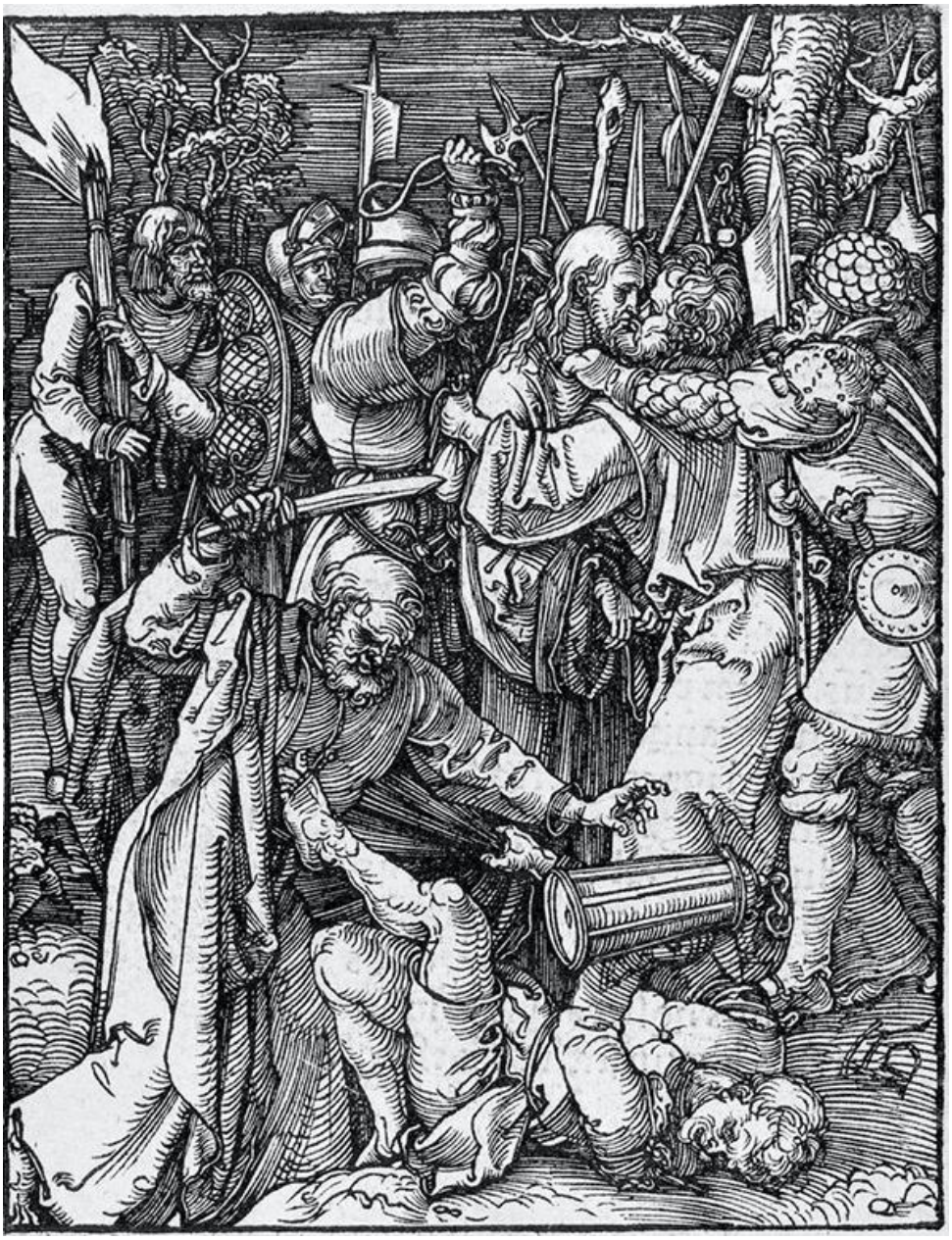

A. Dürer: Zajatie Krista (11.grafický list Malých pašií, 1509)

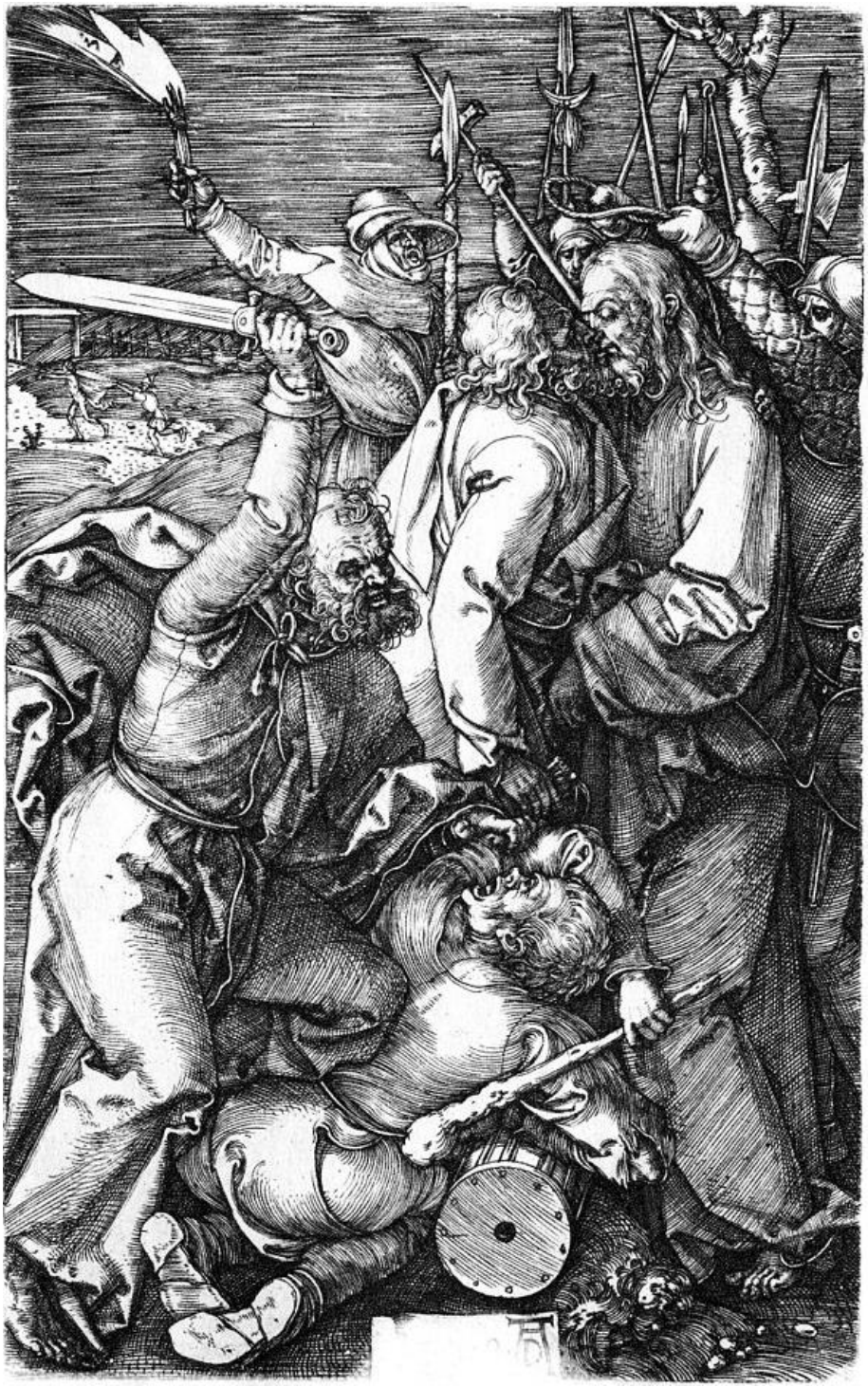

A. Dürer: Zrada Krista (Medirytinové pašie, č.3, 1508)

H. S. Beham: Zrada (drevoryt, 1535)

H. Goltzius: Zrada Krista (rytina z cyklu Pašie, 1598)

Dielňa N. Weckmanna: Zajatie Krista (1520)

J. Ch. Jegher podľa A. Sallaerta: Prúd Kidrón (drevoryt, ilustrácia ku knihe Judocus Andries: „Perpetua Crux sive Passio Jesu Christi“ 1649)

P. Galle podľa J. Van der Straet (Stradanus): Judášov bozk (z cyklu Utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie nášho Pána Ježiša Krista, 16.-17.st.)

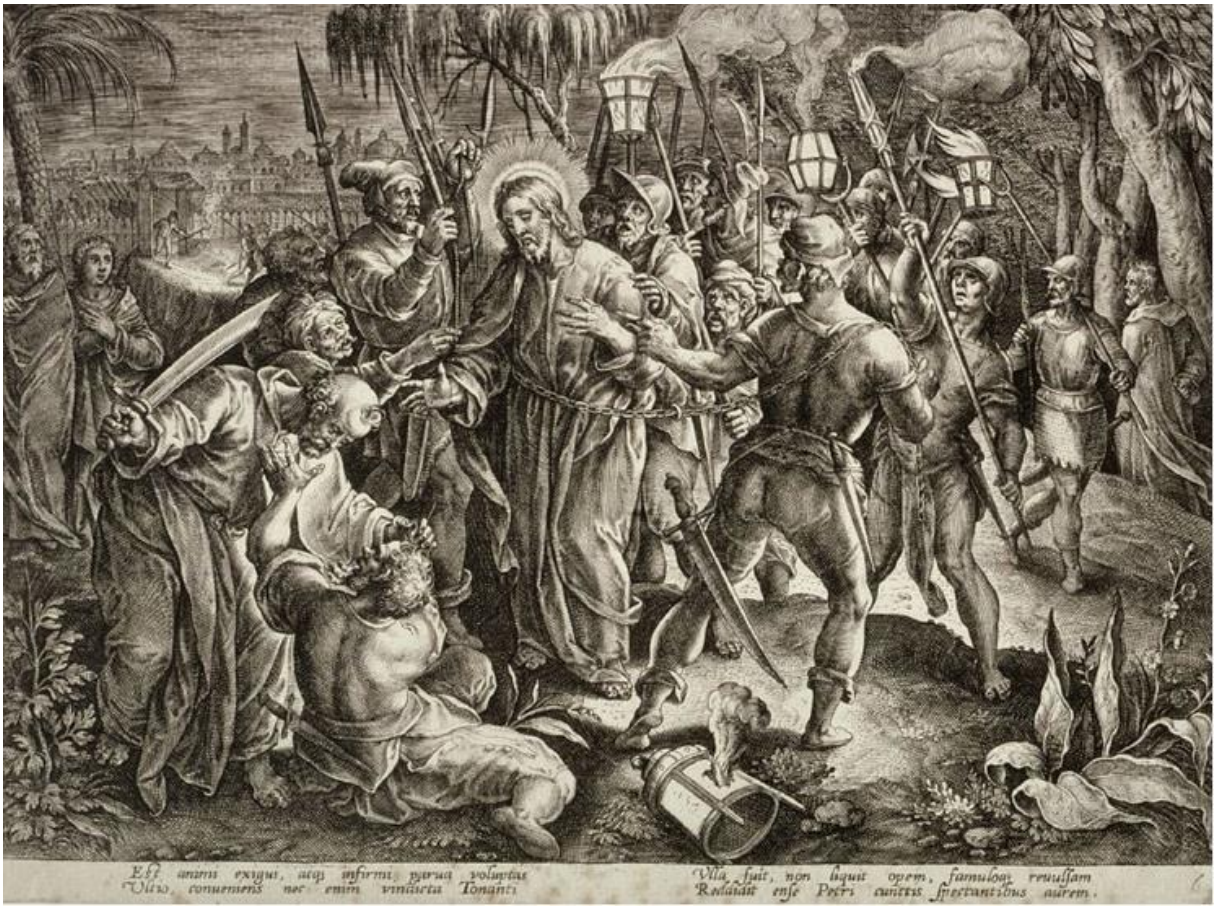

P. Galle podľa J. Van der Straet (Stradanus): Zrada (z cyklu Utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie nášho Pána Ježiša Krista, 16.-17.st.)

C. Cort podľa G. Muziana: Zajatie Krista (rytina, 16.st.)

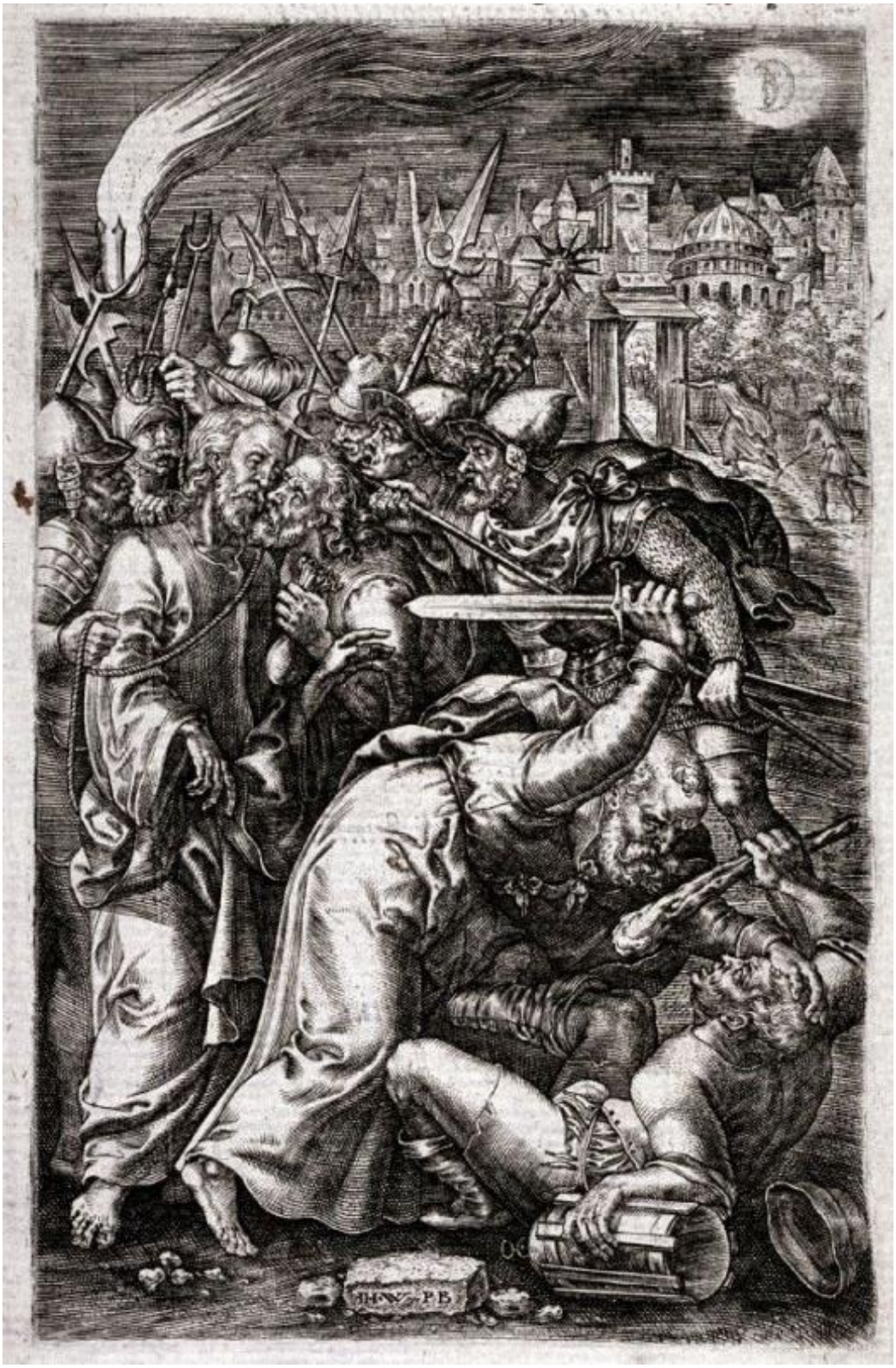

H. Wierix: Kristus zradený Judášom (rytina, 16.-17.st.)

H. Wierix: Zajatie Ježiša. Odseknutie Malchiášovho ucha (16.-17.st.)

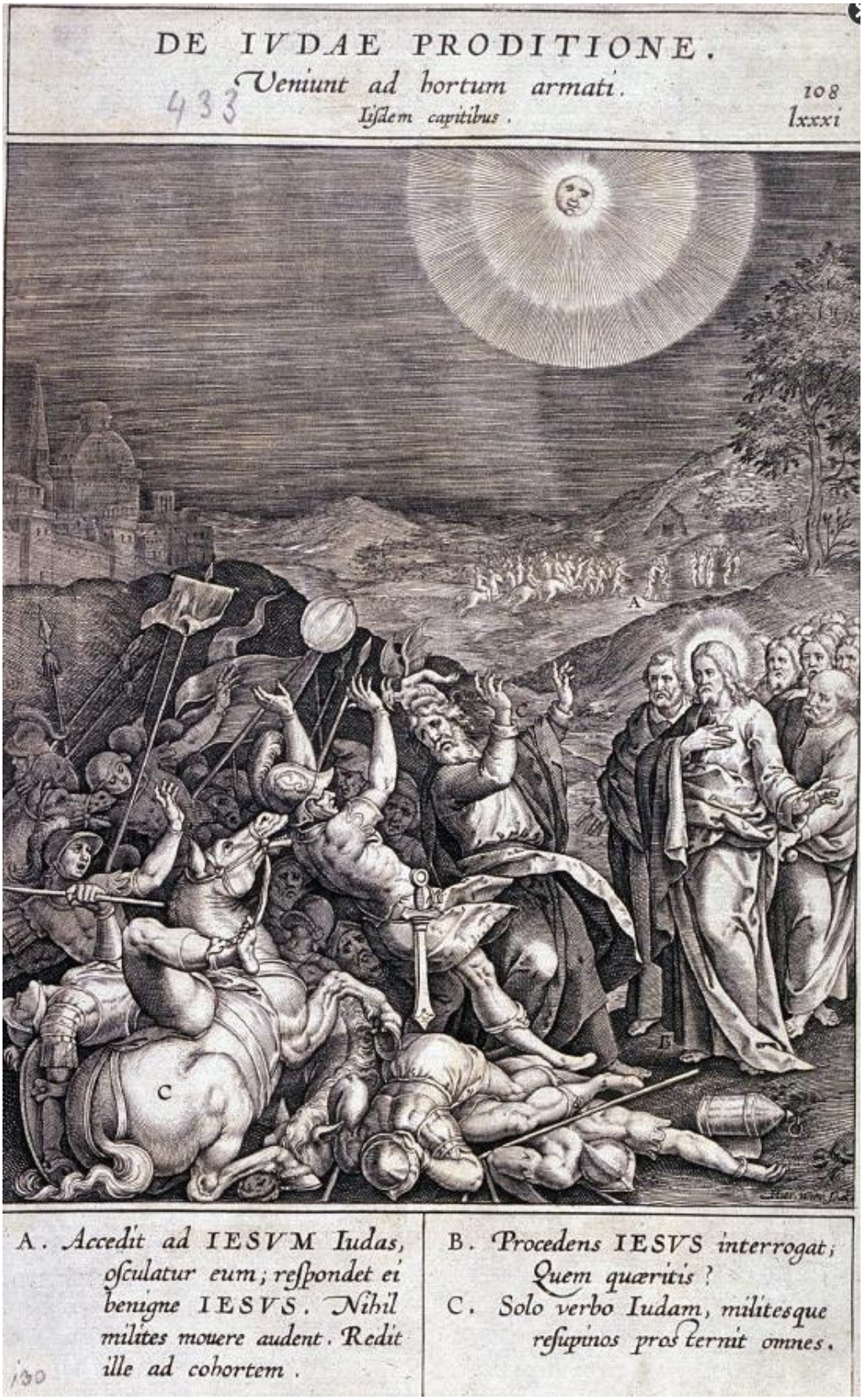

H. Wierix: Zajatie Krista (16.-17.st.)

H. Wierix podľa M. de Vos: Vojaci útočia na Krista. Zajatie Krista (16.-17.st.)

H. Wierix: Zajatie Ježiša (16.-17.st.)

A. Altdorfer: Utrpenie Krista. Zajatie Krista (16.st.)

S. Bening: Zajatie Krista (miniatúra, modlitebná kniha kardinála Albrechta z Brandenburgu, 1525-1530)

G. Cesari: Zajatie Krista (1597)

Guercino: Zajatie Krista (1621)

Ch. van Sichem I podľa H. Goltziusa: Zajatie Krista (drevoryt, 1621-1625)

Stredoeurópsky grafik zo 16.storočia: Zajatie Krista (17.st.)

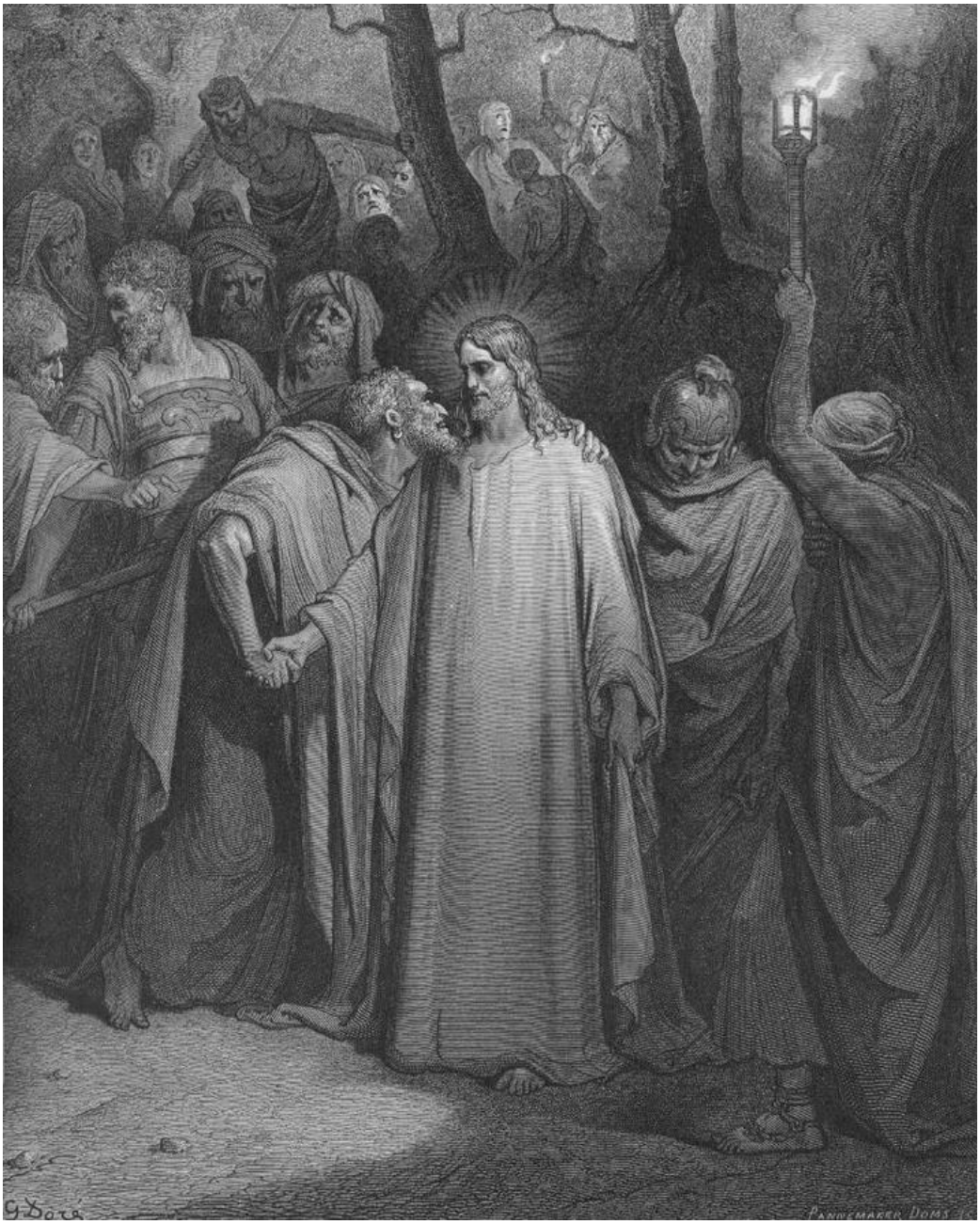

G. Doré: Zrada. Judášov bozk (drevoryt, 1866)